RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DEPOT LEGAL

1954 — MERCREDI 24 SEPTEMBRE 1923

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE N°1364

Tarifs

	Saigon					Tonkin				
Một năm	$ 5.00	$ 9.00	$ 18.00	$ 36.00	$ 72.00	$ 6.00	$ 11.00	$ 22.00	$ 44.00	$ 88.00
Các tăng nữa	»	$ 5.00	$ 10.00	$ 20.00	$ 40.00	»	$ 6.00	$ 12.00	$ 24.00	$ 48.00
Sáu tháng	$ 3.00	$ 5.50	$ 10.50	$ 21.00	$ 42.00	$ 3.50	$ 6.00	$ 12.00	$ 24.00	$ 48.00
Ba tháng	$ 1.50	$ 2.75	$ 5.25	$ 10.50	$ 21.00	$ 1.75	$ 3.00	$ 6.00	$ 12.00	$ 24.00
Một tháng	$ 0.60	$ 1.00	$ 2.00	$ 4.00	$ 8.00	$ 0.70	$ 1.00	$ 2.50	$ 5.00	$ 10.00

Les abonnements partent des 1er et 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
57-59, Rue du Coton - Hanoi

Fondateur : P. H. NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HỮU-LỢI
Administrateur gér. : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Adresse télégraphique
TRUNGBACTANVAN HANOI
Téléphone n° 150

ANNONCES

Prix dégressifs à raison de 5 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m 065 de large.

Une seule insertion	0$20 le cm
Par contrat annuel	
Par centimètre et par insertion	0$15 le cm
Réclame dans la 1re page	2$ le cm
Annonces judiciaires et légales	1$80 le cm

On traite à forfait pour les contrats importants.

Thư từ viết bằng quốc-ngữ

(DƯ-LUẬN)

(Tiếp theo)

Tiện đây chúng tôi chỉ lược qua một vài ý kiến thô thiển, cũng gọi là bàn góp với thư từ quốc-ngữ. nên chẳng thế nào, xin độc-giả chư quân chỉ giáo.

Trước hết cái danh hiệu người phong bì, ta dùng chữ *ông*, chữ *bà* thực là tương đương với chữ Monsieur, Madame mà không phải là bắt chước không đọc nổi. Nếu ta lại dùng chữ *cô* để chỉ người con gái chưa có chồng (Mademoiselle), thì gián hoặc ta dùng chữ *cậu* để gọi người con giai còn ít tuổi may cũng xuôi tai mà hợp cảnh. — Ta nói thế, tất có người bẻ rằng: dùng thuần hai chữ ông, bà, lắm lúc ngược đời không tiện lợi. Chẳng lẽ khi cha mẹ viết cho con cái, thầy giáo viết cho học-trò, quan tư viết cho thứ dân, chủ nhà viết cho dầy tớ mà cũng đề là Ông, Bà cả hay sao! Xin đáp lại: chữ ông, bà đây không phải là để xưng hô phân biệt, người trên với kẻ dưới, kẻ sang với người hèn. Chữ ông, bà đây, như chúng tôi đã nói cũng như chữ Monsieur, Madame, không còn hàm ý chỉ một niềm cúc cung tôn trọng mà thôi; nếu thông dụng quen đi cái nghĩa bề trong rồi ra sai lạc mà chỉ còn cái xác bàn người như một cái đầu hiệu nước định vậy. Và chăng chữ ông bà đây, tưởng không có can-thiệp gì cho lắm đến người nhận thư và cả người gửi thư cũ chẳng qua chỉ là để cho người chạy thư biết đem phong thư phát cho một tay nhiều người mà lại có phần giữ được kín đáo không để lộ cho người ngoài thông tỏ người nhận thư lấy thuộc về hạng bực nào đối với người gửi thư. — Nếu người nhận thư quả là những bậc có địa vị cao xa, đặc biệt trong xã-hội thì ta dùng những chữ quan, đại-quan, đại-nhân, đại-lí tấp, ... rất sang trọng lịch-sự.

Còn chỗ ở của người nhận thư, cứ viết toàn quốc-ngữ cả, chắc không phải bàn soạn gì nữa. Chỉ trừ những khi ở các tỉnh thành có một ít phố đội tên bằng chữ Pháp là không sao đổi cho khác được.

Bây giờ đến chính cái thư. Chỗ ở của người viết thư, thí dụ là Hà-nội, thì ta chẳng nên dìu liền chữ Hà với chữ nội, bỏ hẳi các dâu khác mà lại dùng cái dâu hai chấm trên chữ *ê*, người chỉ biết quốc-ngữ, — cái số nhiều — xưa nay chưa từng học đến bao giờ và tất đọc là Ha-noi thật đúng, nhưng không còn có nghĩa gì nữa. Từ Hanoi đến Hà-nội quãng xa rất là dài. Vậy muốn giữ cho âm tả hợp với giọng đọc, ta phải viết Hà-nội rời hẳn làm hai — (hoặc thêm cái ngang vào giữa) —, ta lại phải đánh cái dấu (~) trên chữ *a* và cái dấu (^), dấu (.) trên, dưới chữ *o* cho cẩn thận.

Ngày với năm như chúng tôi đã nói, việt sử A-rập, là cái bảy giờ đâu đó cũng thông dụng, người biết quốc ngữ và lại học đêm qua, tất cũng đọc mồ hiểu ngay đến nơi. Hoặc muốn cho minh bạch hơn nữa, thì ta viết thêm chữ ngày, chữ năm trên cái số như ngày 14 năm 1923. Còn tên các tháng nếu để nguyên là Septembre, người không học chữ Pháp không sao đánh vần nổi. Nếu lại chuyển sang quốc-ngữ viết rút là *tháp tăng*, hay viết đủ là *tháp tăng bờ rờ*, cái lối viết đã rườm rà khó coi mà cái ý nghĩa cũng vẫn còn chưa được thấu. Nên thiết tưởng cứ viết là *tháng chín* cho được việc. Ai đã thấy đề năm 1823 mà không để hoàng hiệu năm thứ mấy, tất là tờ cái tháng chín ấy là tháng chín của dương-lịch.

Sau cái niên-hiệu, đến tiếng xưng hô trên đầu thư. Một cái điểm khó khăn cho người cầm bút. Quanh đi quẩn lại: Thưa cha, thưa chú, thưa thầy, thưa ông, trình ngài, trình bác, trình cậu, trình cô, bẩm quan lớn, bẩm cụ chánh, cụ phó, cụ bảng, cụ nghề, hay ông mồ, bác hương, quan phán, quan thơm, hay em ơi, con ơi, cháu ơi, mợ ơi.., thực là nôm-na lắm thường, nhưng tưởng là thân mật rất có tình. — Lên mặt chữ nghĩa, thì lại: Quí hữu, quí-chức, mỗ mỗ tôn-ông, tôn-thai, đại-nhân, đại-huynh, túc-hạ, các hạ, tôn đài, tiên-sinh... thực rõ nhà nho sang có phần tao-nhã và dường như thú vị.

Thư viết xong cuối thư thường thường có một lời chúc tụng: bình an, mạnh khỏe, khang cát, khang ninh, vinh an, vạn phúc, thăng quan, tiến chức, vạn sự như ý.... và một câu kính-ngữ mỗ mỗ chỉ lạy, nạp thư, kính thư, nay đáp, kính mời, bái bút, kính bái, mong đợi, cảm ơn, một tấm lòng son, một dạ trung thành, v. v.....

Khi tên đã ký rồi mà lại còn câu gì muốn nói thêm thì ta dùng hai chữ *T. B.* viết đủ là *Tái bút*, hoặc dưới ta lại viết tắt hai cũng là hợp cảnh vậy.

Cái lối xưng hô trên đầu thư và những lời kính chúc dưới cuối thư thay đổi rất nhiều, kể tìm ra khôn xiết được. Nhưng viết bài này, mục-đích chúng tôi không bảo tự phụ dám mong làm một quyển thư thế cẩm-nang hay một pho giang-hồ xích độc gì. Cốt ý chúng tôi chỉ cần sao cho ai đã cầm bút viết một cái thư bằng quốc-ngữ, cũng nên giữ cho quốc-ngữ được toàn tính tự đầu cho đến cuối.

N. Đ. B.

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin nhắc lại cùng mọi bác, khi chỉ nhà ở, muốn báo-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho báo quán cả giấy quảng bá, chứa lại thì sao thì biên rõ rằng vào đấy, và gửi theo hai bào (0$20) làng tem cũng được) để sửa tiền giấy quảng bá.

Để số không gửi tiền theo thì số đi nguyên chợ số khác phải sở cũng hơn.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 21 Septembre 1923

Nước Nhật với cái vấn-đề thành-lập quân đội

Tin Tokio, — Nước Nhật bãi chín cái chiến-giáp-hạm đi theo như các điều-khoản trong tờ hiệp-ước Washington.

TỔ-TUYÊN-THIỆN

Bordeaux, ngày 21 và 22 Septembre

Việc nước Đức

Báo *Petit Parisien* có nhận được tin ở Berlin nói rằng nghe đâu ngày hôm qua tòa nội-các nước Đức định bỏ những người Đức bị trục-xuất chưa được về, và những người Đức bị án được thả, thì sẽ bãi các cấm-lệnh nói về việc khuếch-trương các nước Rhénanes.

Tại Coblence các quan Pháp tịch-biên 235 nghìn triệu marks.

Gửi bạc phải chành từ ngày 1er đến ngày 10 septembre công là 1.182.000 nghìn triệu marks.

Tại Brünnerh-in-Brisgau, biện-lính đã khá hơn nhiều. Thợ thuyền quyết nghỉ-trở lại làm việc.

Tại Bockinghausen, bộ chỉ-huy phố mở Schern-rock quyết nghỉ cho thợ nghỉ không làm việc, thợ mỏ bèn đến cầu cứu với các quan trú binh.

Những người làm công ở xưởng Geestshwerke xin tăng tiền công lên 50 phần trăm. Họ doạ nếu không ưng cho họ tăng công, thì họ sẽ đi làm việc với người Pháp.

Nước Anh và nước Pháp

Sáng hôm thứ năm quan thủ-tướng nước Anh và ông Poincaré có viễn-chinh đến chỗ của Khâi-hoàn ở Paris. Phe-nhân có đặt một vòng hoa trên một người lính vô-danh. Về việc ấy báo *Intransigeant* có nói: Trong bài khó khăn ngày nay tất cả nước Pháp đều cảm tạ quan thủ-tướng nước Anh về cái việc làm đó.

Quan thủ-tướng nước Anh khởi-hành ở Paris lúc buổi trưa để trở về nước Anh. Có quan Poincaré ra tiễn ngài ở nhà ga du Nord, hai ngài có nói chuyện với nhau hồi lâu.

Tại hội Vạn-quốc

M. Léon Bourgeois, chánh phái bộ nước Pháp ở Genève, đến dự kỳ đại-hội-đồng hội Vạn-quốc lần thứ nhất, có lọa đến đứng lên và vỗ tay hoan-nghênh ngài hồi lâu.

M. Motta (nước Thụy-sĩ) nói rằng cái tranh-đoan cần hai nước Ý và Hy-lạp đã giải-quyết xong một cách ổn thỏa. Việc đó là nhờ có các quan hội-đồng đại-sứ công-lao công-cán với hội Vạn-quốc vậy. Ông có nói đến cái trách-nhiệm của các chánh-phủ đối với các hội ấy và đường chính-trị xảy ra trong địa-hạt mình, và ông lại nói rằng đã đến lúc các nước nên nghị-luận đến cái vấn-đề ấy.

M. Lonson (Hà lan) cũng tỏ ý vui lòng rằng cái tranh-đoan cần hai nước Ý và nước Hy-lạp đã giải-quyết được một cách thỏa thuận, và ông xin chính-trị sự hội Vạn-quốc quyết nghị về việc ấy thế nào sau này sẽ cho các phái bộ được biết, để sau này có cái ý kiến của mình.

M. Ivon (Nhật bản) có thay lời tôn trị-sự hỏi cái ý kiến các nhà giám-định về việc giải thiêm bắt-bẻ hiệp-ước của hội Vạn-quốc.

M. Nansen (Na-uy) có xin rằng từ giờ hễ có việc gì các nước không hợp ý nhau, thì nên để trình tòa thẩm-phán thường trực trẻ xét.

M. Zahle (Danemark) có nói các cường-quốc phải nên công nhiên cải tổ rằng mỗi khi xảy ra một cái tranh đoan, thì lấy phái để cho hội Vạn-quốc đứng làm trọng tài cho.

Ông có nói về những ngày này có ý hoài nghi về hội Vạn-quốc, vì cái vấn-đề thành lập quân-bị và cái vấn-đề quảng bách phải chịu quyền tài-phán của hội Vạn-quốc chưa giải quyết xong. Hiệp ước ký đã bốn năm nay, mà cuộc hòa-bình ở Âu-châu chưa lấy gì làm chắc. Nay nên hội Vạn-quốc nắm lấy, thì tự tay ra cái phong trào trước lần lượng lẻ lần nhau. Tuy vậy, hội Vạn-quốc đã có gắng nhiều lắm. Nay muốn cho hội có thể hợp thành lắm, thì các nước phải đối thêm tính đi mới được.

Sáng hôm thứ bảy đại hội-đồng lại bàn về công việc của Tri-ưu và của bộ binh Thụy-sĩ.

Nhiều phái bộ có nói đến cái tranh đoan của hai nước Ý và Hy-lạp, và về cái vấn-đề bồi thường. Viên đại-biểu nước Áo-độc-lập là Seipel đính với M. Motta (Thụy-sĩ) mà công nhận cái quyền tài-phán của hội Vạn-quốc đối với những tranh-đoan của các nước.

Về cái vấn-đề bồi-thường M. Hanray (Siam-phi-chân) có nói: nước Đức phải giả số bồi-thường.

Việc nước Tây-ban-nha

Tin Barcelone: — Sáu tên kẻ cướp cướp 3 000 đồng-tiền pesetas tại nhà trữ-kim Terrasse. Chúng chẳng bắn ai cả. Bọn đó đã bị bắt.

Báo *La Tarraco* ở thành Madrid lại yên-ổn như thường. Dư-luận thấy sau việc khuynh-đảo chánh-phủ mới rồi trong nước không thay đổi gì cả, thì có ý lấy làm không bằng lòng.

Bọn trong Primo Derivera có nói rằng trong một kỳ-hạn ba tháng thì mọi công việc sẽ xong cả.

Nhà thờ Hồi-hồi ở Paris

Quốc-vương đất Hedjaz có tặng nhà thờ Hồi-hồi ở Paris một miếng nền có hiện đang để cho bọng cung. Trên cái mảnh ấy có hai đoạn kinh Hồi-hồi viết bằng chữ vàng.

Nước Ý và nước Yougo Slavie

Quan đại-sứ nước Yougo Slavie có đưa cho quan thủ-tướng Mussolini nước Ý một bức thư của M. Pateliteh. Trong bức thư ấy có nói: Hai nước nên trực tiếp điều-đình về cái vấn-đề đất Fiume.

Ở Londres có tin nói rằng nước Ý có khởi nghị với nước Yougo-Slavie như sau này thì nước Ý sẽ công-nhận cái chủ-quyền của nước Yougo-Slavie tại cảng bể Barros cùng miền trung-châu ở đấy, còn đất Fiume thì sẽ sáp nhập vào nước Ý. Nếu dân nước Ý lại cần muốn giao hiếu với nước Yougo-Slavie về đường kinh vụ và về đường thành thị thì.

Giáp cảo miền bị tàn phá trong buổi đại-binh-tranh mới rồi

M. Heibeil là thượng-thư văn-minh được giải-hoàn có tiếp được một số tiền là 100 000 quan của số chi thu chung, và các số chi thu riêng ở xứ Đông-pháp để dùng vào việc tu phục các miền bị tàn phá trong quận Meurthe-et-Moselle

MỘT THỨ « QUANG-THỦY » TIỆN HƠN TỐI HƠN ĐÈN ĐIỆN

Ở New-York có tin gửi đến nói rằng M. Guido Bisteo, là một nhà hóa học nước Italia kỳ có tìm được một thứ *quang-thủy* (Lumière liquide) dùng vào một cái không đèn, có thể soi sáng được nhiều năm, không phải thay đổi.

Viên đại-biểu nhà báo New-York Herald có đến hỏi ông Bisteo, thì ông có nói: « Cái quang-thủy» này mà đem dùng vào việc đèn, thì than và dầu sẽ trở nên những vật quá cổ không ai dùng nữa. Cái ánh sáng của chất quang-thủy tôi hòa ánh sáng của điện khí, dùng chất quang-thủy, thì bằng mười hay mười lăm năm không phải động đến đèn, mà đèn vẫn sáng được ».

Tin Trung-hoa

Quân-cảnh ở Bắc-hải

Bạm-đốc Bắc-thương bảo sang Bắc-hải, để đánh Đặng-bản Âu và Thân-bảo-Phiên.

Hải-tục phong bị vây

Liên-quân (quân-đội của Tôn-Văn) vây đánh Hải-tục-phong.

Tin Tôn-dật-tiên

Trần-quỳnh-Minh đem gia-quyến đời sang Sán-đầu.

Tuy-giả Nhật-bản

Cao-lãng-Uất định việc tuy cấp nước Nhật đã lập một số tiền 100.000 đồng bạc, và ở Thượng-hải lại trả hiện lương thực và áo quần để gửi sang Tokio; mà còn những người Khách ở Nhật-bản bị tai nạn thì chưa nói đến.

Sứ quán Tàu ở Nhật-bản

Sứ-quán Tàu ở Nhật-bản, bị cháy hết, viên chức trong Sứ-quán nhiều người bị hại.

Việc Bảo kinh

Bành-doãn-Gi (quản-dụ bộ trưởng) và Lý-côn-Nguyên (nông-thương bộ trưởng) dâng tờ chức; nhiệm-chánh-viện cử Hoàng-Phu-tọa giảo-dục bộ, Viên-nãi-Khoan coi nông-thương bộ.

Tổng-đốc tỉnh bơn-đồng từ chức

Diêu-trung-Ngọc (tổng-đốc Lưỡng-tỉnh) từ-chức cớ Trịnh-sĩ-Kỳ thay mình.

Triệu hàng-Dịch sang Võ-xương

Triệu-hàng-Dịch sang Hán-khẩu để yết kiến Tiêu-diêu-Sam, mà bị nghẽn đường không đi được, lại quay về đóng ở Võ-xương

Cao-lãng-Uất chủ trương việc đại-tuyển (bầu tổng-thống)

Cao-lãng-Uất triệu tập các phái để khai hội bầu tổng-thống, lại đánh giây thép cho Tổ-hiệp Nguyễn giáp sức.

Một vị minh-tinh trong diễn-kịch-giới đời nay

Ngày tháng ba năm nay, giữa vào lúc gió quang mây tạnh buổi xuân-tiêu, ở ngày chốn đài hồng rượu tạo đất Ba-lê, một vị minh tinh trong diễn-kịch-giới, toàn thế-giới đương sùng-bái đình-lễ là bà Sarah Bernhardt nước Pháp tạ-thiệt cõi trần. Từ đó trên cái sân-khấu khắp đại lục Âu-châu không được thấy bóng gót sen thoắt thoắt, nghe cái tiếng la lanh lảnh của một nhà đại-diễn-kịch trứ-danh nữa. Sở chẳng những là một cái tổn-thất riêng cho nước Pháp mà thật là một cái tổn thất chung cho thính thần-giới cả loài người trong thế-giới vậy.

Xưa nay những vai đáp lời lưng về nghề diễn-kịch như bà Sarah Bernhart đó cũng chẳng hiếm gì, nhưng kể cái nhân-cách, cái tinh lực vì-đại như bà thật là ít làm; lấy là một người liễu-bộ nhược-chất mà phấn-đấu trong trường diễn-kịch suốt từ năm hai mươi tuổi cho đến năm tám mươi tuổi vẫn sản chọc năm trời, đem hết cả sinh mệnh tinh-thần hi-sinh vào nghề kịch, thu hết đau yêu, tân tật, già nua không cái gì là làm chiết được nổi cái ý chí kiên cường của bà cả, cho đến lúc cây một hơi thở tàn tới hộp, trước khi lâm-chung hai ngày còn ra diễn cái kịch-bản mới biên, có thể bà là một bực vi-nhân trong nghề kịch, cho cũng tận tụy chết rồi mới thôi vậy. Khắp trong nước Pháp cho đến cả thế-giới đều cũng truyền một cái danh-ngôn của bà nói là cần ra từng là nghề-nghiệp, nghề thuyền, nghề cày, nghề nông hay đến cả nghề

Đến từ biệt khán-giả lần sau cùng, đóng vai cho đến kỳ đóng diễn trên sân-khấu là toàn ở một tác bi-kịch liên tiếp, Cái hý-viện của bà lập ở Ba-lê thành lập đến hơn hai mươi năm; trong hơn hai mươi năm kỳ, tuần lễ nào bà cũng đóng cái đêm tiền cho lần những vai bi đóng toàn là những cuộc sắc-sảo trong-yếu cả, có khi ra diễn suốt từ lúc hoàng-hôn mới lặn cho đến hai ba giờ sáng bà mệt mà không hề mỏi mệt chút nào. Có người tinh-huấn nhân vật nước Pháp, cho cái tinh-thần bà lại có phần vĩ-đại hơn vua Nã-phá-luân (Napoléon) vì công nghiệp vua Nã-phá-luân còn có lường tá giáp giáp nhiều mà công nghiệp bà thì là một tay bà độc lực kinh-doanh vậy.

Trong một đời bà diễn đã ba mươi tấm thứ cước-sân, đóng qua một trăm mười hai người, lúc thiếu-niên vốn là một người sầu-nhược mà vì cái kiên tâm, nghị-lực, về sau dần dần thành người mạnh mẽ, đến lúc người xuân sầu bảy mươi tuổi vẫn khỏe mạnh đẹp đẽ như người con gái đương xuân nhiều người nghi bà có cái thuật thần bí « trụ nhan » gì, nhưng « lời không có thuật gì khác, chẳng qua tôi hết sức siêng-năng đến với thời-gian, mà chinh-phục được thời-gian; tôi đánh nhau với bệnh, đánh nhau cả với cái chết cũng khắc phục được hết, đó tức là cái bí-thuật thanh-xuân bất lão của tôi ». Mới hồi đầu chiến-tranh bà đã ngoài sáu mươi tuổi rồi mà ngày nào cũng vẫn lên đài diễn kịch; bà đóng vai bà Jeanne d'Arc đốc-suất quân nghĩa-dũng đi đánh quân giải vây thành Pháp để khích lệ cái lòng ái-quốc của quốc-dân; việc ấy đối với việc chiến-tranh vẫn rất có ảnh-hưởng lắm. Năm 1915, bà gặp lại thương một bàn chân, thầy-thuốc phải cưa mất một chân, tin ấy truyền đi khắp hoàn-cầu đều thương tiếc, thông dân bà không sao bước chân lên sân khấu được nữa; thế mà chỉ trong mấy ngày, tự gắn đến xa đâu cũng khách kỳ mừng rỡ vì lại được trông thấy cái vị thần-thánh Sarah (tiếng Sarah) kỳ rồi thần-thoại đi giữa cái mùa Ba-lê, cái bộ diện cũng không giảm gì ngày thường, đến nỗi người xem quên không xét tới trong mình bà có đeo một bàn chân giả nữa.

Cái danh-dự sân-khấu cho bà thật sống đã điên bà xứng đáng với cái tinh-thần nghị-lực chẳng những ở nước Pháp thành-phố đem huân-vị Bắc-đẩu tặng thưởng bà, khi bà ra diễn kịch ai trông thấy cũng hoan hô là người trời. Khi bà đau bao nhiêu danh-nhân học-sĩ trong thành Ba-lê đến điện thăm hỏi ân-cần, khi bà chết các tăng trưởng các bộ phận các danh công đều đến tế điện đám, về vang trọng lẽ hiếm có biết bao nhiêu? mà đến cả khắp các nước Âu-châu, khi bà diễn kịch ở nước Anh, bao nhiêu sĩ-sĩ Anh đều làm tây về cái hoạ vàng (voile d'or) của bà, khi bà đi dạ-lịch các thành lớ trong nước Đan-mạch, nước Nga, nước Mỹ cũng các đô-thị lớn trong châu Úc, châu Nam-mỹ, chân Bắc-mỹ đều đón người ra cũng hết sức hoan-nghênh. Một nhà báo Mỹ đã có một bài bình-luận nói: « Cũng là đối với văn-học nước Pháp chưa biết được bao nhiêu, nhưng bà khoán có cái khu bản văn-học nước Pháp mà đi ra ngoài thì tinh thần ta xem, khiến cho ai nấy nước Pháp một sau này hết thảy nước văn-hóa liên hợp ». Coi đó đủ thấy cái ý-lực bà có trong thế-giới vậy.

Ta thiệt cái lịch-sử bà Sarah, tự phục nhất là cái tinh-thần, cái nghị-lực của bà. Người mà có được tinh-thần nghị-lực như thế thì trong không có lo nghề nào không nên, dù cho nghề học-sĩ, nghề thuyền, nghề công, nghề nông hay đến cả nghề

giáo-dục, nghề quân sự, nghề chính-trị nữa cũng có thể gây nên được những cái sự nghiệp phi thường, rồi tiếng nhất thế, lưu thơm muôn thuở. Ta không dám vội nói cái nghề diễn-kịch đó bà nên cho chúng ta theo đòi bắt chước hay không. Nhưng ta dám nói rằng quyết rằng cái tinh-tâm bệnh-vực của bà thật là cái điện-quyết thành công, cái mực khuôn sẵn thế cần thăng là đó. Ta nên không được được cái tinh-thần ấy ! Lực của bà thì đến trăm nghề trăm nghiệp khác là những nghề nghiệp hiết-yếu cho nhân-sinh mình cho nhà nhàn, cho nước mình cũng đều đến cầu-bà hư kêu cả đó vậy bàn đến nghề diễn kịch mà làm chi ! T.

Một điều Chính-phủ nên lưu ý

Cuộc công-thái

Xem trong *Quan báo Đông-pháp* (Journal officiel) ngày 19 Septembre thì những số trái phiếu được hoàn-lại từ tám kỳ trước không kể kỳ sau cùng là kỳ 1er Septembre vừa rồi, còn nhiều phiếu chưa có người đến đổi lấy vé. Bảo rằng những người trúng giải kỳ không cần đổi vé, hoặc không muốn lấy vội bỉ vì tự tâm, những người có cần mà chưa lấy vé cũng quá là chưa biết đó thôi, mà những số lẻ thì phần nhiều chắc là ở những chỗ thôn quê, nhật-báo chưa biết là cái gì.

Thiết tưởng từ nay trở đi mỗi kỳ rút số xong rồi thì nhà nước nên in ra hàng mấy vạn tờ giấy yết hết cả các đình các chợ cho người dân biết thì dân được nhờ lắm, vì nhà quê ta nhiều người rất khó cứ tưởng rằng số trúng thì tự khắc đã có quan sức lên tận nhà lên về nam là khi hiểu độ mua trái phiếu rồi, cứ có bắt đau ắng người có trái phiếu trúng số tại phải tự mình đi đổi lấy.

Vậy những số trúng giải mà chưa đổi lấy, bản-báo tưởng nên đăng đàn mau sau này để cho quản-địa-phương công cao chức dịch các xã nước lại cho những nơi mua trái phiếu trong hạt được rõ.

Những trái-phiếu trúng mà chưa lấy tiền

Kỳ rút số lần thứ nhất (1er Juin 1922)

Những số trúng 100 p. 00 :			
4.213	25.229	75.457	100.071
10.019	29.829	80.382	101.141
11.001	30.9.9	89.018	100 434
14 592	30.941	90.553	101 332
15.211	35.019	91 331	103.136
16 297	46.471	92.247	115.142
18.59.	54 817	95.260	118.201
21.2 0	68 353	98.559	119.098
21.795	70.054	98 559	122.141
24.19.	74.308	98.695	122.608
24 598			

Kỳ rút số lần thứ hai (1er Sept. 1922)

Những số trúng 50 p. 00 :		
6.497	35 799	73.729
Những số trúng 100 p. 00 :		
1 030	23 429	69.990 98 962
1.669	25.024	74.35 99.666
1.896	28.014	75 976 101.785
2 4.8	30.148	78.258 101.798
6 503	31 120	84.529 101.803
8.470	35.0 9	86.539 101.9.0
8.736	35.030	88 012 101.980
9.0 9	35.0.3	88.094 102.368
9.426	37.638	88.335 102.374
11 058	42.068	88 377 103.896
11.578	43.819	89.780 104.589
12 895	44.3.5	97.0.5 115 601
16. 62	50.524	97 586 115 676
19.012	52.110	97.583 118 304
19.354	54 283	97.0 . 118.341
20.138	63 3.6	97.706 119 436
20.368	65 572	98 493 120 195
21 489	66 480	98.515 123.3.7
22.5.6	69 429	

Tin Nam-kỳ

CHÂU-ĐỐC. — LONG-XUYÊN

Nam kỳ cũng bị lụt như Bắc kỳ

Tỉnh Châu-đốc và Long-xuyên bị nước sông Mékong nộp mất cả ruộng lúa, tai hại không biết đâu mà kể. Phủ Thống-đốc phải lãi-nạp đến cho các nhà bị lụt có cái ăn. Quan Thống-đốc đã bàn với các quan cai-trị ở các hạt ấy mua thóc giống phát cho các nông-gia ở mấy vùng bị lụt để khi nước rút thì có mạ mà cấy.

SAIGON

Cứu giúp Nhật bản

Mới nghe tin tòa Xã-trưởng ở Saigon mở cuộc lạc-quyên cứu giúp Nhật-bản về cái thiên tai vừa rồi thì M. Đỗ-thúc-Hoa gởi ngay đến cho quan xã-trưởng một cái ngân-phiếu 3.000 đồng.

Nếu công thời bàn-Hoa rõ cái tình-cảnh dân dân bắt Bắc-ninh và Hưng-yên trong trận lụt năm thì có 18 ông cũng cho ít rà giúp mười lần số ấy.

Lương bổng các quan Tây

Cứ như báo *Impartial* thì có 18 lương bổng cần các quí quan kể từ ngày 25 Octobre trở đi sẽ phải rút đi 20 phần trăm.

CHỢ LỚN

Hỏa tai

Tối hôm 14 phát hỏa ở Chợ-lớn, một cái nhà hai tầng, ở đầy phố Galong và phố Thourounde tiếp giáp nhau. Nhà ấy của người Khách Quảng-đông, Hoynh-Kich ở.

Đến 3 giờ sáng, tỉnh tuần-cảnh ở phố Paris nghe tiếng bộ hoán và thấy lửa khói bốc lên ở nơi phố Galong và phố Thourounde liền báo tin với sở Cảnh thì sở Cảnh báo tin lập tức cho quan Xã trưởng, cho máy máy nước, đội cứu hỏa và trại lính khố-đỏ đến cứu.

Hiệu Nam-hưng cháy hết cả, chỉ còn trơ mấy bức tường; các đồ hàng hóa như là vải, lụa giấy, bát cháy ra tro cả; tính cả thảy hại đến 120 000 đồng bạc, hội Bảo hiểm bồi cho 9.000 đồng thôi.

Chưa xét ra cái cớ phát hỏa từ đâu; những người làm công ngủ ở trong nhà hàng đều khai rằng lửa phát ở trong gác dưới chạy lên những nơi để hàng hóa ở trên nhà bếp.

HÀI ĐÀM

Ngôi mộng

Một hôm tôi đương ngồi trong thư phòng, buồn bực vì nỗi thiên-hạ không có những bậc thi-hào khí-dĩ càng xanh hết mọc, buồn bực quá gục xuống bàn ngủ đi lúc nào không biết, và mộng thấy mình hóa ra bốn nhà thi-sĩ lương chông nhau khoe tài:

Mèo miệng tiên-sinh

Trời chẳng gần ai chẳng ghét ai,
Tuna bèi địa mao được bên tài.
Ta đây cái miệng tuy rằng mẻo,
Mà đọc đit cao giỏi nhất đời.

Tịt mũi tiên-sinh

Người hay ta há để không hay !
Thiên hạ ai đa đất mũi này ?
Tài ấy đáng thơ-thi đành giải nhất
Chẳng sản Âu Mỹ cũng không tày.

Cụt tai tiên-sinh

Ta để thua ai, chịu kém ai !
Hồng tâu nghe hát đã nên tôi.
Chỉ em thì lấy làng nhau mãi,
Vừa mới tháng hàm: Cụ Thiều tai.

Sứt mũi tiên-sinh

Các bà trông em chớ bỏi cười,
Gái này đanh giá kém gì ai !
Nhân tình nó số người sang trọng.
Ai cũng : Mình ơi . . Mỹ Sứt ơi . .

Thơ xong bốn người cùng lấy làm thích lắm, đương đây nhảy múa cô cười, như xa như gần, dẫn dẫn bọn lại làm một, thì tôi giật mình tỉnh dậy, mở mắt thấy ngay cụ *Tích-to Hug gô* đứng trước mặt. Cụ mỉm miệng cười bảo tôi rằng : « Nước Nam, một đàn như may cũng đã khôn thay ! người chẳng ra người, thơ chẳng ra thơ, mày lại còn hòn ra làm mấy để ở trong mộng có phải không ? muốn tốt *phải ta cũng về cái nhà quê làm ruộng* ! »

Tôi toan cãi lại thì cụ biến mất.

Sơn-Phong.

Tin sau cùng

Quan đại-sứ nước Đức tại Hoa-kỳ

Quan đại-sứ nước Đức ở New-York đột-nhiên xuống tàu về Berlin

Nước Đức sắp đầu hàng lần nữa

Các báo của chánh-phủ và các báo về chánh đảng ôn-hòa đương cổ động sự bỏ việc kháng-cự lại Đồng-minh rong hạt sau. Reuter.

(Bordeaux ngày 21 Septembre 1923).

VIỆC HANOI

Thời-biểu

7 giờ	30 độ
15 giờ	33 độ

Gió bắc. Khí trời ngày 23 Septembre 1923, giờ hạng, ở sau Nhà-nước định là 8 h. 30.

Quan Toàn-quyền đi thăm các công-sở. — Quan Toàn-quyền Merlin định mấy hôm nữa sẽ đi thăm các bệnh-viện, các học-đường cùng những công sở khác và các nhà máy ở thành-phố. Đợi cho đường thông được thì ngài sẽ xuống Haiphong rồi đi kinh-lược các tỉnh.

Ngài định ở đây cho đến khi Hội-đồng chính-phủ xong thì sẽ vào Saigon.

Người đi Haiphong. — Đường bộ đi Haiphong tự ngày từ kilomètre 10 đến 14, khi nước ra thì đã ở đường thấy mất cả mà đất thì lún xuống. Sở Lục-lộ trù tính việc sửa đường lấy hết một vạn rưỡi đồng và nhờ chúng hai tháng nữa mới đi lại được như cũ.

Hiện nay ô-tô từ Hanoi xuống, vẫn phải qua Bắc-ninh Phả-lại và Đông-triều.

Đường xe hỏa cũng phải sửa lại nhiều, nhất là từ kilomètre 12 đến 13 đã trôi mất cả, chưa rõ ngày nào xe lửa mới thông đồng như cũ.

Bán hoa lấy tiền giúp Nhật-bản. — Tòa Đốc-lý có cho phép mấy người đàn bà Nhật-bản trong mấy ngày 22, 23 và 24 để lấy tiền giúp những nhà bị nạn bên Nhật. Bên quan Toàn-quyền tới Hanoi, cũng thấy hai người bán hoa tại nhà la-ga.

Trường Thương-mại. Các học-sinh có tên sau này đi thi đỗ ngày 4 Septembre thì nay được vào học tại trường Thương-mại :

1°	Thân, Coc-mây,	259 điểm
2°	Đỗ-đ-g-d-Duyệt, Bắc-kỳ	224
3°	Lê văn-Lễ, Nam-kỳ,	219
4°	Ng-hào-Đăng, Nam-kỳ	218
5°	Hoàng-đ-Hanh Trung-kỳ	214
6	Ng-kim-Kỳ Bắc-kỳ,	208
7	Trần-thái-Tỷ, Bắc-kỳ	207
8	Lê v-Định Trung-kỳ,	204
9°	Ng-như-Lợi, —	204
10	Lương-v Hậu Nam-kỳ	203
11	Cao-v-Hai —	202
12	Ng-v-Tỉ, —	201
13	Bùi-v Quản, —	201
14	Lê đ-Quảng Trung-kỳ	200
15°	Tạ-v-Mẫn, Bắc-kỳ	200
16°	Võ-... Long Nam-kỳ	200

BÁN MỘT CÁI XE Ô-TÔ CÓ 800 $

Hiệu « Clément Bayard », còn tốt, bảy chỗ ngồi, chạy 100 km. hết có 11 lít xăng.

Ai muốn mua hỏi tại sở Kho-bạc, tỉnh Nam-định. 3680

Trường nam Sư phạm. —Các học sinh có tên sau này được vào học năm tới mới trường nam Sư-phạm và được ăn ở tại trường không mất tiền học và mỗi tháng được 11 $ 8 đồng đợi cho đến ngày được ăn ở tại trường.

MM. Đào-hữu-Ba, Trần-quốc-Hoành, Lê-văn-Thuận, Lê-văn-Bình Đồng-kim-Đính Phạm-văn-Cang. Ngvăn-Quế, Ngô-quang Vũ, Nguyễn-trí-Cảnh, Vũ-nguyên-Bảo, Nguyễn-đình-Bảng, Lâm-đ-ng Du Trần-hữu-Khiêm, Nguyễn-hữu-Hàm Ng-hữu-Hội, Phan-văn-Ích, Đặng-trần-Mân, Han-huy-Quang, Ng khắc-Thiện, Hoàng-công Dung, Ng-văn-Lộc, Ngtri Hoàng, Bà-xuân-Hòe, Trịnh-quang Quy, Lê-hồng-Ấn, Trần-ba-Cảnh, Võ-văn-Hợi, Phạm-văn-Hoành, Đặng-đình-Long, Ng-văn Thọ Nguyễn-ky Tế, Phạm-văn Dong, Ngvăn-Phong, Nguyễn-văn Tiến, Ngcảnh-Thanh.

Quan nguyên Thống-sứ Simoni. — Có tin rằng quan nguyên Thống-sứ Bắc-kỳ Simoni Toàn-quyền năm ở Pháp nay mai sẽ tới Haiphong

Kỳ thi bằng tú tài bản xứ. — (Brevet d'enseignement secondaire local) bắt đầu mở từ hôm 19 Septembre nay đã xong rồi. Các đầu bài thi như sau này :

Pháp văn

1° Caractère d'Acesta Ses beautés et ses faiblesses. A mer ez vous compter A ces e par mi vos amis ?

2° Pour aller de la pauvreté à la pauvreté on passant par la richesse, il ne faut pas plus de trois générations, dit un proverbe annamite. Faites le portrait de chacune des hommes que représentent ces trois générations.

Toán-Pháp

1° Un nombre premier qui divise un produit de facteurs est ers d visse au moins l'un d'eux.

II. Sur un axe MN, un segment AO de longueur A fait avec ON un angle X. Du point A, on mène 2 autres segments AB et AC faisant avec OA un même angle (X < X)

1°/ Déterminez, en fonction de A, X et X les surfaces engendrées par AB et AC tournant autour de MN

2 / Quel est le rapport y de ces 2 surfaces Dites comment varie y quand X croît de O à X

Khoa-học

1°/ Vật-lý học. — Vitesse de la lumière. — Méthode de Foucault.

2°/ Hóa-học. — Bore, Acide borique. Les sels.

3°/ Vạn-vật học. — Les Champignons.

Kỳ thi này có hai sinh viên trường tuyển là M. Đặng-trần-Cang (bình hạng) và M. Nguyễn-đình-Tại (thứ hạng).

Lịch sang năm. — Xin nói để các nhà biết rằng lịch sang năm của bản quán đã bắt đầu làm.

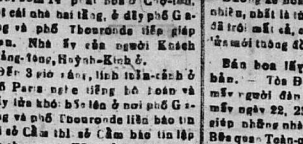
Vậy nếu các đại thương gia gần xa cần phải thắm lịch cho quí hiệu thì xin mời lại ngay bản quán mà đặt trước, nếu không đặt trước thì sau sẽ phải chịu giá đắt và lại hết cả bìa vẽ đẹp nữa.

Giá lịch của bản-quán bán như sau này :

Từ 100 trở lên. . .	0 $ 35 một
Từ 10 đến 100. . .	0 40 »
Từ 1 đến 10. . .	0 45 »

(Tiền cước về phần các ngài chịu).

Sau đây lại in mẫu một ngày đầu năm ta để các ngài biết cho rằng thứ lịch của bản quán làm ra thật rất tiện cho việc xem ngày, mà nhà nào đã có thứ lịch này thì bắt tắt phải mua quyển lịch tàu nữa.

Ngài nào ở xa, muốn viết thơ về, xin cứ gửi cho ông Quản-lý nhà in bản quán như sau này :

M. Đỗ-văn-Tuân
61-63 Rue du Coton, Hanoi.

KIM-VÂN-KIỀU CHÚ THÍCH

Xuất-điển toàn bằng chữ nho, chú thích toàn bằng quốc-ngữ, thực là một vở chuyện có giá-trị. Mới xuất bản lần thứ nhất.

Mua lẻ mỗi quyển 0 p. 60

Mua buôn có thể chấm-chước kính biếu hoa-hồng 20 /.

Ở xa gửi mua không phải chịu tiền cước.

Liệt-quí chiếu-cố mua bao nhiêu xin cứ gửi giấy cho ông Bùi-tường-Chiểu, 97 Rue de la Soie, Hanoi. 3681

Hội Trí-trí. — *Diễn thuyết.* — Đến thứ năm 27 tháng chín tây này, hồi 8 giờ tối, ông Phạm-Quỳnh, hội-trưởng hội Trí-trí, sẽ đến thuyết về « Cách-trí chuyện ».

Mở lớp học tối. — Đến mồng một tháng mười này (Lundi 1er Octobre 1923) sẽ mở các lớp như sau này :

1o) *Lớp chữ nho* — Mở cho các hội-viên và cho cả người ngoài, học tối thứ hai và tối thứ năm, từ 7 giờ rưỡi đến chín giờ — học không mất tiền.

2o) *Lớp thành-chung* — Sẽ mở lớp năm thứ nhất — học-phí 3 p. một tháng.

3) *Lớp học để thi vào trường Lục-lộ* — học-phí 3 p. một tháng.

Ai già vào học lớp nào thì nên làm đơn xin ngay ông Đào-trọng-Đủ, Đốc-học các trường hội Trí-trí, ở phố hàng Cót, số 22 (Rue Takou 22).

Tòa án Trường-trí — Sáng hôm qua, tòa án Trường-trí xử những việc sau này :

Lừa người lấy của. — Về việc tên Đỗ-văn-Lưu là một thầy nọ xong làm thuốc lấy ở xứ Liên-phòng nhận lo việc cho một người tên là Đỗ-văn-Bích ở phủ Thuận-thành mà bắt người ấy làm giấy biên nhận là làm ăn thế thì thêm giá 100 đồng mà lĩnh trước 50 đồng thì tòa tuyên án phạt tên Lưu và vợ là Nguyễn-thị-Mai đồng đồng, mỗi tên ba tháng 1 ngày tù và 50 quan.

Còn về việc tên ấy đánh lừa một người tên là Bà-trọng-Cương ở nội Huyện phố nhà Tạo rằng tên ấy nói với chồ tìm việc làm hộ mà lấy của người ấy 50 đồng chúng bắt làm một cái văn-tự cọ 150 đồng thì tòa cũng phạt tên ấy ba tháng 1 ngày tù và 50 quan.

Công cả việc giả-mạo giấy khaisinh nói ký trước, chúng hai việc lừa người lấy của trên này thì tên Đỗ-văn-Lưu phải tất cả là tám tháng 2 ngày tù và 300 quan. Lại còn việc lừa đảo nữa, hiện đây còn hoãn chưa xét đến. Một người như Đỗ-văn-Lưu này thường cũng ít có một tác can về hồn việc mà bỏ vì vợ cũng đến có can vào đấy làm.

Lừa đảo. — Tên Nguyễn-v-Thành tức Vinh-thái nhận đồ hàng của người Nhật-bản buôn bán ở phố của Đông đem bán cho nơi. Bán hết đã hàng lấy tiền tiêu đi, khi về lại nói dối là mất cắp. Tòa phạt tên ấy 4 tháng tù và 25 quan.

Việc đánh đàn bỏ ở Hàng-hành. — M. Phạm-ngọc-Trác người Trichâu nhà ở ngõ Hàng hành có nuôi một người vú tên là Thị-Sửu. Mà người vú ấy có một đứa con trai lên 11 tuổi đẻ ở nhà thường bị chồng say rượu đánh đập luôn, nên thị đem ra nói với chủ người làm con nuôi để sai bảo việc vặt và dạy cho học. Một hôm M. Châu Trác đưa cho đứa bé ấy 1 hào sai đi mua đồ ăn. Đứa bé ấy đem hào bạc đi đánh đáo thua hết. Khi về thì M. Châu Trác giận cứ mắng và cầm cái phất trần đánh một cái. Đến sáng hôm sau thì thấy đứa bé ấy thắt cổ tự vẫn. Khi bấy giờ mẹ đứa bé ấy đã khai tại sở cẩm và phòng quan Dự thẩm là tự nó thắt cổ mà chết. Vì quan thầy thuốc khám nghiệm xác đứa bé ấy là thắt cổ mà chết chứ không phải bị đánh mà chết, đến sau người vú lại đi thưa là M. Châu Trác đánh chết con rồi lấy giây lưng buộc treo xác lên xà nhà nói dối là thắt cổ chết và xui khai như thế vì có hứa cho tiền để đền mạng, song chẳng cho một đồng nào cả. Nhưng xét ra sự đánh chết đứa bé ấy thì không phải nên đính cứu. Nay chỉ xét về việc đánh đứa bé ấy một cái bị thương mà thôi. Tòa hỏi nguyên bị những tá cũng nghe luật sư hai bên cãi xong hoãn để nghị án.

Bán một cái xe ô-tô « Maxwell » 16 mã lực, 5 chỗ ngồi, 10 lítres nước săng đi được 100 kilomètres.

Hỏi tại : số nhà 2, phố Bovet, Hanoi. 3674

Tòa án Đại-hình — Việc tên Phạm-văn-Vượng tức Nèo can về việc đốt rừng đang để xử sáng hôm nay, nhưng hoãn đến vụ tòa sau vì người phạm mắc phải bệnh đã có mấy người yếu chứng cũng hẹn việc không đến được.

Thư thư ký Bưu-điện. — Những người có tên sau này được trúng tuyển trong kỳ thi thư-ký tập-sự vào ngạch Bưu-điện :

MM. Đinh-văn-Ân, Ng-văn-Cảnh, Bùi Coi, Phạm-trọng-Cang, Dương-văn-Đạm, Ng-đức Diễn, Tạ v-Đoàn, Lưu-bình-Dương, Bùi-đình-Dung, Ngxuân-Quế, đỗ Dj, Trần-ngọc-Dj, Ng-hữu-Hàm, Phạm-Hàm, Trần đức-Hanh, Đỗ-v Hịch, Hoàng-tiến-Hưng, Ngô-ngọc Kha, Phạm-văn Khang, Khuất-như-Khôi, Ng-đăng-Khương, Nguyễn Kiểm, Nguyễn-Kiệm, Đặng-miễn-Lâm, Lê-đ-Lâm, Trần-như-Lịch, Ng-ngọc-Liên, Ng-văn-Long, Ngô-v Mai, Ng-đức Mai, Lương-sĩ-Mân, Ng-tiến Minh, Ng-v-Minh, Vũquang-Minh Ng văn-Ngư, Ng-hữu-Nhân, Vũ-khắc-Nhan, Đinh-v-Phú, Ng huy-Phúc, Trịnh-xuân-Quảng, Lương-v-Quý, Nguyễn-Quỳnh, Bùithế Quỳnh, Trần-quang Rực Đặngtrần-Sinh, Đoàn-Tâm, Đỗ-thế-Tập, Nguyễn-khắc Thiệu, Đỗ-xuân-Trân, Nguyễn-thiệu, Bùi-ngọc Trụ, Ngvăn-Thử, Trần-minh-Thấy, Lê tất-Tiến, Vũ-v-Tiếp, Đặng-đình-Tông, Vũ-huy-Tường, Ngô-Ẩn-Tuệ, Nhân-Tav, Ng-hữu-Tỷ, Trần-tuấi-Tỷ, Trần-v Ứng, Lê v-Tạng dit Vượng, Lê-thế-Vượng, Ng-xuân-Vượng, Nghữu-Xước.

Chữa đã quá cẩm. — Vũ-văn-Hảo tức Gu x5 tuổi buôn gỗ, quán làng Ngọc-đông (Hưng-yên) bị tiêm nhị vì chứa một khẩu súng lục kiểu *Steyer* là cấp của việc đội Carleron ở Hanoi thì nay đã phải giải vào tòa án.

Cứu giúp các miền bị lụt. — Tối hôm qua, hội đồng tổ-chức việc cứu giúp các miền bị lụt có mời các bà tới họp tại nội Khai-trí để bàn về việc quyên tiền. Bà lớn Thiếu Hà-đông vì bận việc nên không thể tới cuộ tọa được, vậy có nhờ cụ Thượng Lê cũng lĩnh phụ nhân thay mặt.

Ngay lúc bấy giờ có những bà này nhận quyên như sau này :

Cụ Thượng Lê 30 p, bà Tuần-xuân Hoan và bà Thuận khoát mỗi bà 30 p, bà Tuần-Yên và bà Vũ-huy-Quang mỗi bà 20 p; bà Lợi-thái hàng Bạc 14 p bà Đào-huồng-Mai, bà Ng-Liên và bà Phạm Quỳnh mỗi bà 10 p.

Đang 10 giờ thì giải tán các bà đều vui lòng nhận giúp. Hội-đồng trị-sự có thay lời nhân-dân các miền bị lụt đa tạ tấm lòng từ thiện của các bà.

Buổi sáng hôm ấy các bà đã bắt đầu đi quyên. Chắc số tiền nhất có các nhà lắng tâm sau này nhận quyên.

Quan Đốc-lý thành-phố Hanoi 20 p, cửa hàng Boy Landry 50 p. anh em ông Larrivé hàng Trống, ông Kouk và ông Bellonnet mỗi người 30 p, bà Trần-v-Quế phố Mới, bà Bùi-bay Tín, ông Axiani và ông Praly mỗi người 10 p, ông Gobert và ông Hoàng-đức-Lợi mỗi người 5 p.

Còn nhiều các ông các bà chưa các của hiện gửi cho tiền và báo việt, vậy xin từ ngày mai sẽ đăng phương danh lên báo-chương

Hội đồng có tổ chức một buổi diễn-kịch, vậy đã có nói với hội Tri-bóa giúp một tay, vậy tối Tri bóa đã nhận sẽ hết sức giúp việc này.

Vậy hội-đồng trị-sự xin thay mặt nạn-dân gửi lời kính tạ các ông các bà đã có lòng hảo tâm giúp đỡ ít nhiều trong việc làm phúc này.

Hội-đồng trị sự lại cho

Ngạch Học-chính. — M. Ng-hữu-Luận được hỏi trợ giáo phụ tá lương mỗi tháng 20 đồng thay Mr Đàmvinh-Quỳ tạ thế.

Cuộc đánh số giúp hội trẻ con Tây lai vô thừa nhận — Các vé đánh số giúp trẻ con Tây lai vô thừa nhận hiện đã gửi bán tại bản-quán, giá mỗi vé là 5 hào. Gửi đi các tỉnh, phụ thêm tiền cước gửi thì phải-lai (Recommandé) tính như sau này : từ một vé đến mười vé . . . 0 $ 11 từ mười vé đến hai mươi vé : 0 15 Đến ngày 1er Novembre 1923 thì sẽ mở tại tòa Đốc-lý Hanoi.

Trẻ con lạc. — Một đứa con gái 12 tuổi là Phùng-thị Tứu quán làng Khoai, ông Khoai-sâu, phủ Thường-tín Hà-đông lạc ở trong phố thì sở Cẩm đã mới tạm để rồi cho đưa về quê nó.

Việc chết khả nghi. — Việc M. Ngọc ở Vĩnh-ra nàng Nôn độ trước mà quan Biện-lý lấy làm nghi tình để cho một sở rồi thì nay lại có giấy quan Dự-thẩm giao cho sở Một-thám xét.

Việc làm phúc bốc mả ở nghĩa địa Bạch-mai. — Hàn-quản vừa tiếp được của M. Ng Mậu chủ hiệu may ở phố Catinat, tại Saigon gửi ra quyên vào việc làm phúc này 3p, Số tiền ấy nhà báo đã giao cho Mme Leroy coi về việc làm phúc này.

Việc ăn cắp trâm bạc. — Trong một sở nọ trước có đăng rằng tên Trần-v-Xuân ở ngõ Trạng yên bị bắt về tội ăn cắp của M. Ng-v-Thuật một trâm đồng. Nay tên Xuân có đến xin đăng lại rằng việc ấy đem ra tòa, thì tòa đã tha cho rồi.

Mất trộm. — M. Lê-quốc-Qui thợ kỹ hóa-xa nhà ở ngõ Pagode số 38 trình mất trộm 82 đồng.

Nạn xe lửa. — Theo lệnh quan Biện-lý sở Mật-thám đã cho xét về việc một người đàn bà bị xe hỏa đường Nambam đè chết ở kilomètre 29—200.

Phòng khám bệnh
của quan Thầy Thuốc tây
Phố hàng Điếu nhà số 9 (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.
Ngày nào cũng khám bệnh từ 10 giờ sáng đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.
Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.
3669

VIỆC BẮC-KỲ

SƠN-TÂY

Nạn ô-tô. — Cái xe số 1190 của ông phó đoan, đe chở nhân-dân cấm máy, ngày hôm kia hồi 11 giờ đề phải tên Tô-v-Thận là an-lê xe, ở phố hàng Nón. Tên Thận bị thương ở tay trái, đùi và mông đít thì đã cho ra nhà thương buộc thuốc, những vết thương cũng không đến nỗi nặng lắm. Sở cẩm đã lên tận nơi hiện xét xem lỗi tại bên nào.

Phi nhân loại. — Một cái xác đứa con trai mới đẻ, hãy còn cả bộ rau dính ở rốn, đã vứt được ngay bên Sơn-tây. Sở cẩm khám xong đã cho chôn và cho đi do xét để trừng trị đứa nào đã làm ra tàn ác như thế.

PHÚ-LẠNG-THƯƠNG

Cuộc đá bóng. — Các học-sinh trường Pháp-Việt phủ Lạng-thương đang nhà ở thành mở một hội đá bóng. Có M. Mai và M. Phách là giáo-sư tập đá. Mong rằng hội này sẽ được toàn hảo cho việc thể thao trường phủ Lạng được lần tới và thành phố ta sẽ được vui thêm !

(Xem trang thứ ba, cột thứ năm).

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
BẢO THỦ KIỂU PHÁP
Máy kỹ-mã thượng-hạng
Mặt đề kim có chữ ng-quang
BẢO ĐẢM 5 NĂM
Giá..... 5 $ 0 0
BÁN TẠI HIỆU:
A. PERROUD (Nhà xanh)
29, Phố Paul Bert — HANOI

Savon Cadum

Savon tinh anh, như
SAVON CADUM
thì lấy làm hữu ích cho vệ-sinh da người.

Vì lợi savon nầy tiện lắm, gì người ta đáng mà tội cáng, không bỏ chức nào, mà lại lấn giải bằng hai của savon thường.

Giá mỗi cục Savon Cadum là Hai quan tiền Langsa.

2 f. 00

山 KHƯƠNG-SƠN 姜

Chủ nhân: PHẠM-DINH-DIÊN
Hanoi, n° 29 Rue de la Soie, Tonkin

Bản-hiệu bán tạp hóa, có xưởng dệt ở làng Khương-trung Hà-đông, dệt các thứ màn rộng khổ, các thứ vải, và khăn-mặt v. v..., bán buôn và bán lẻ.

Các quí-khách ở xa có cần dùng nên viết thư về, bản-hiệu sẽ xin hoan-nghênh tử-tế. Có gửi hàng theo lối lĩnh-hóa giao ngân (contre remboursement).

祥和裕
YU-WO-TSEONG

VENTE EN GROS
48, Rue des Cantonnais, 48
Hanoi (Tonkin)
TÉLÉPHONE N° 256

Bản-hiệu có bán buôn các thứ nón nhiều, nàng tàn lắm, hàng thật tốt, giá thật rẻ.

Có bán cả hàng in Bắc-kỳ như the, nuyên, lĩnh, lọc, khăn-vuông, nón nhỏ, nỉ hàng Saigon như lĩnh, the, nón con.

Hay mời có ai ở nơi xứ, tổng thơm, nàng đen ra nỗi màu rộng khổ. Những hàng nầy bán buôn từng tấm, cho không bán lẻ nỗ không có mẫu gửi đi nơi khác, vì hàng con nguyên không cắt nỗi được.

Quí-khách ở gần nên đến bản hiệu mà mua, còn ở xa thì gửi thư về, bản-hiệu sẽ xin recommandé remboursement.

Cần bách
2016 YU-WO-TSEONG

房藥成和南

Ai có bệnh nên biết hiệu Nam-hòa-thành, số 26, phố Mới, Hanoi, có thầy xem mạch, biện chứng giỏi, chữa được nhiều bệnh khó. Thuốc nước, thuốc viên, quí-khách dùng gì cũng có. 2098

DƯƠNG BÁ-THẠC
ET
TĂNG-KHÁNH-LONG
dit ĐỒNG-NAM-MỸ

Dệt tĩnh the, vải-mành, khăn mặt, (đồng giày tây, giày ta, vải, lãm ruồi nón), khăn sếp, ghế mây, và buôn lẻ các thứ hàng Bắc-kỳ, bán cắt và bán lẻ.

Tổng cục: Hà-nội phố hàng Bông số 152
Phân cục: Sài-gòn đường Catinat, 10 đường Bonnard, 80
Công-xưởng tại Thái-nê-lệ.

Hàng tốt giá hạ, quí-khách chiếu cố xin cứ gửi thư về ĐỒNG-NAM-MỸ số 152 Rue du Coton, Hanoi.
2080

PHÒNG-THẢM-BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương thư đã nguyên Bắc-kỳ Thống-sứ
Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tunis, Fes, Rabat, Casablanca Port-Said và Sáp Hué.
Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai
Có những bệnh: Bệnh nàng ? gọi đến ở giờ — chiều là — đến ở —
KHÁM BỆNH: Giờ 3 đồng một lần
KHÔNG LẤY TIỀN CHỨNG: Giờ 1 $ 50
Phòng thăm bệnh tại HÔTEL DE LA LOIRE, số 27 Rue Paul Bert, số 226

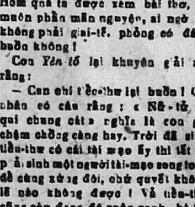
XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các quí-khách xem báo thấy có đăng các-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhỏ mà làm ra không đặng được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các quí-khách rõ cho và xin các ngài từ nay sẽ có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhớ rõ.

Nhà Rêu-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba cuống mà ở ngay giữa phố Trường-tiền, số nhà 34, Hanoi.

Nay kính,
Ed. MONTÈS,
34, Rue Paul Bert, Hanoi

Các ông chủ-nhà, các ông thầu khoán và các ông buôn-bán!

Các ông nên xem cả các hạng sơn, chỉ có thứ nầy là tốt hơn cả, bền hơn cả; vì thứ sơn STANDARD nầy là thật sơn tây của những tay *chuyên-môn người Đại-pháp* chế ra.

Nên hỏi giá ở « *Société Française des Couleurs et Peintures Métalliques* STANDARD », Julien & Fortin, số 8, đường Gia-Long, Hanoi.

LẠNG-SƠN

Giấy bạc giả. — Sáng hôm kia ở Đồng-đăng đã cho giải ba tên Khách về Lạng sơn về việc tiêu đồng giấy bạc giả.

Ba tên nầy ở Long-châu mới sang được mấy hôm nay, nói rằng gia-nhân một ông quan Tàu nọ sai sang mua bán các thứ hàng hóa; nhân vào mở hát ở một sòng sóc đĩa chợ Đồng-đăng, đương khi cắt phát hà xị trăm thì tên sóc cắt có tính nghi xem xét kỹ lưỡng tờ giấy bạc mới biết là giả, bèn giữ lại đem ra trình cảm. Đến lúc khám trong mình còn được 12 cái giấy một đồng nữa. Nên sáng hôm kia ông cảm đã giải ba tên ấy về tỉnh để đợi quan trên nghĩ xử.

Tổ Văn-miếu. — Hồi tám giờ sáng hôm kia quan Tuần-phủ và quan Án sát đã cùng với quan châu và ty thuộc ra dự lễ kỳ tha tế tại văn-miếu như thường lệ.

HÀ ĐÔNG

Lời cảm ơn. — Chúng tôi xin có mấy lời cảm tạ các quan, các cụ, các ông, các bà đã có lòng thương cho đồ phúng viếng, cỗi giấy chia buồn và đi đưa đám Tổ-mẫu, nhọc mấn chúng tôi thọ chung tại làng Đông-ngạc tỉnh Hà đông.

Trong khi tang-gia bối rối có nhiều điều sơ suất, xin các ngài thể tình mà tha thứ cho.

Thân-trọng-Tôn: Phan-huy Tiếp.
Nội-Tôn: Phan-huy-Xuyên,
Nữ-Tế: Nguyễn-xuân-Đôi, Hoàng-quang-Nghị, Đặng-gia-quyền bái tạ.

PHÚ-LÝ

Hỏa tai. — Hôm mồng 5 tá mới rồi, giữa ngày phiên chợ Quế, ở làng Văn-lâm, gần huyện lị Kim-bảng, phát hỏa cháy mất hơn hai chục nóc nhà, của 13 gia-đình, ước có đến 1.000 đồng. Nguyên ngày hôm ấy là ngày phiên chợ người lớn đi chợ vắng cả, chỉ có đứa trẻ con ở nhà, đun bếp bất cẩn, lửa bắt lên, mà chỗ đó lại xa bờ ao, nên không thể cứu được.

Thuyên chuyển. — Ông Lê-si-Cơ, thư ký ở Sơ Hà-nam, mới có nghị định đổi đi Bắc-giang.

Ông là người trọng-hậu thuần-cẩn, cho nên anh em quen biết ai cũng có lòng mến yêu. Sáng thứ hai, ông đã đáng trình.

VIỆC TRUNG-KỲ

VINH

Ai muốn mở trường học? — Kỳ thi mới rồi vào lớp Thành trung ở trường Pháp-Việt tỉnh Nghệ-an tất cả có gần 200 cậu học-sinh có bằng Sơ-học tốt-nghiệp đến ứng thi, mà nhà trường chỉ để chỗ lấy có 45 người mà thôi, vậy còn đến gần một trăm rưỡi học trò bây giờ không có chỗ học.

Từ khi nhà nước bỏ Hán học đến nay, thiếu niên Annam đổ xô nhau đi học chữ Pháp cả đến nỗi Colahpha mới năm làm thêm bao nhiêu nhà trường mới cũng không đủ chỗ cho học sinh.

Đến như ngạch đã có bằng Sơ-học tốt-nghiệp mà không được vào lớp Thành-chung thì thật là đỗ đáng quá, vì mỗi năm số học-trò vào các trường thành-chung thì đã có hạn, mà số học-trò đỗ tốt nghiệp sơ học thì rất nhiều.

Cho được gặp một phần vào số ngàn trẻ cho đầm học-sinh thiếu niên đỗ đạt lý, tôi muốn đứng lên mở một nhà trường dạy lớp thành chung ở ngay tỉnh Nghệ-an, nhưng không muốn giữ trách nhiệm. Vậy ông nào có đủ tư cách dạy được lớp thành chung nghĩa là có bằng cấp khoa Cao-đẳng tốt-nghiệp (diplôme de l'Ecole Supérieure de Pédagogie), có bằng Sư-phạm (certificat d'aptitude pédagogique) có bằng Cao đẳng tiểu học (brevet supérieur), có bằng tú-tài tây (baccalauréat local) mà muốn đứng ra làm đốc học mở một trường như đã nói trên này thì tôi xin xuất tiền xuất lực ra giúp đỡ.

Từ nay đến 10 Octobre 1923 ông nào có lòng yêu biển đồng tình với tôi thì xin mời lại nhà tôi nói chuyện hay viết thư cho tôi đủ như sau nầy, tôi sẽ trả lời lập tức.

Trần-ngọc-Thiện
Entrepreneur
Bến-thủy (Vinh) (Annam)

ĐỒNG-HỚI

Lễ hoan-nghênh quan Toàn-quyền Merlin. — Quan Toàn-quyền đi đường bộ ở Quảng-trị ra, đã tới Đồng-hới hồi 7 giờ 42 tối hôm 18 Septembre.

Khi ngài tiếng kèn ra hiệu, mọi người đứng đợi nghênh tiếp ngài tại đình quan Công-sứ, đèn pin lồng trong ngóng xa ngài đến nơi, trong giây phút, lần lần một đoàn xe ô-tô lũ lượt ở đường xa tiến đến rồi lần lượt kéo tuồn, tiếng pháo nổ, tiếng trống đánh, tiếng tỏ; vị thổ-hiền trên xe nước sang, bàn nhau-phục đeo huy chương, thân-độ cân-mãi, phong-quang quốc-thuốc, có rồ-dịa-đàng, có cai tâm-I ột, nhà binh bồng súng thì quân lễ, quan Công-sứ quan Bố ra đón rước.

Đoàn, quan Toàn-quyền càng quí phu nhân và quí công-tử vào tòa Sứ mọi người cúi chào, ngài đáp lễ rồi mấy có thiếu-nữ dâng bông, quan Công-sứ đọc diễn-từ, chúc lại quan Công-sứ lần lượt giới thiệu ông với ngài cho hàng quan lại thân-thương trong bản hạt hiệp có mặt tại đó, ngài bắt tay các quí pon-nhân và các quan lại Tây Nam rồi mấy lời phủ-dụ các viên chức công sự các sở, hào mục các xã thôn. Đến 9 giờ ngài xơ cơm tối tại dinh quan Sứ. Tối hôm ấy ngài nội-ngoại với quan Lạc-lộ kỹ sư, chánh sở Hỏa-xa Vinh Đồng-ha.

Sáng hôm sau là ngày 19 Septembre ngài cùng với quan Sứ bản-tỉnh đi thăm xưởng thợ chạm ra quan Sứ sang tập ra được vài năm nay.

Đến 8 giờ rưỡi ngài cùng qui phu-nhân và các quan hộ tùng xuống-lộ ra Hà-Tĩnh.

LỜI MUA BÁO

Xin miễn lại để kỳ sau được đầy đủ, đăng: tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các Hội-quí-đông nào mua thì gửi tiền cho sở hỏi-thoại có tiền gửi theo giấy mua thì báo quán không trả lời. Mua báo thì tính là tính bước sang một tháng thì trả đi cho xong.

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của Hội G-I THƯỢNG

Theo bình tự-nhiên ta ra đây, chắc không ai không ưa, như có mấy thứ thuốc về những bình là làm trẻ-con và người có tri khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so sánh cho kĩ kẻo nhầm lắm!!!

Ngày mồng 7 tháng năm, năm-hiệu Khải-định thứ ba, tức Nhật-bản Đại-chính thứ mười hai.

Chiếu nay đình chuẩn những cái MONTÈS qui dong, có thể cấm mỗi thứ rượu bổ đề tăng nọc dương quí phái hoạt, đồng nhân ý Bộ-Hình, trước lục phái thi giới hàn qui dương phòng chế-dụng tỉ dĩ khâm-thử.

Khâm thử.

Rượu này đã kế-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2 $ 25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
34, Phố Trường-tiền, 34
HANOI
Bán ngoài hiệu thuốc ở trong tỉnh lẻ không nhận.

NGỌC-KIỀU-LÊ

(Chuyện mới người nữ-tử có tài sắc ngọc phan chân, lại giữ được giá trong tuyết sạch, đáng làm gương cho bọn quần-thoa. Xem chuyện này thì đã biết rằng các bậc khuê-khổn ở trên thế-giới từ xưa đến nay, đều phải có tính-anh trong mới đối nhưng ở ngoài mà nên giá trị vậy.)

Hồi thứ nhất — Hồi thứ hai — Hồi thứ ba — Hồi thứ bốn — Hồi thứ năm — Hồi thứ sáu — Hồi thứ bảy — Hồi thứ tám — Hồi thứ chín — Hồi thứ mười — Hồi thứ mười một — Hồi thứ mười hai

HỒI THỨ NHẤT

Nàng *Hồng-ngọc* hỏi :

— Mày thấy lão-già xem thơ, có tỏ gì không ?

Con *Yến-tố* nói :

— Lão-già ta chỉ xem thơ chứ không xem người. Khi xem xong bài thơ thì chỉ lắm tắc-khen-ngợi, nhưng việc nầy quan-hệ suốt một đời người của tiểu-thư, tiểu-thư nên tự kén chọn lấy mới được.

Nàng *Hồng-ngọc* lúc trước thấy chữ viết thô-bỉ đã không bằng lòng, nay thấy con *Yến-tố* nói như thế, lại càng ngại-ngùng, nói ngẫm-nghĩ mà trở dài.

Nàng *Hồng ngọc* bảo con *Yến-tố* rằng:

— Ta thật là mệnh bạc ! Lão già tuy biết nói vì ta kén rể trong bao lâu nay, thế mà mãi đến bây giờ cũng vẫn chưa được người nào xứng ý. Hôm qua ta được xem bài thơ, đã muốn phẫn mãn nguyện, ai ngờ lại không phải gia-tế, phỏng có đáng buồn không !

Con *Yến-tố* lại khuyên giải mà rằng :

— Cam chi tiểu-thư lại buồn ! Cổ-nhân có câu rằng : « Nữ-tử, trí qui chung cát » nghĩa là con gái chậm chồng càng hay. Trời đã sinh tiểu-thư có cái tài mạo ấy thì tất lại phải sinh một người tài-mạo song toàn để cùng xứng đôi, chứ quyết không lẽ nào không được ! Về tiểu-thư cũng còn đương độ xuân xanh, hà-tất phải nóng rẫy !

Nói chưa dứt lời thì đã thấy *Bạch* lão-gia vào. Số là *Bạch* lão-gia tiễn *Trương-quí như* về rồi, bấy giờ trở vào bàn với nàng *Hồng-ngọc*. Nàng *Hồng-ngọc* trông thấy, vội vàng chạy ra đón.

Bạch lão-gia nói :

— Bài thơ tán-tiếu của chàng họ *Trương* mới họa vừa rồi, con đã xem chưa ? Hôm trước ta còn ngờ chàng không thực tài, hôm nay điện-bạch một bài, chàng không phải nghĩ ngợi chi cả, cầm bút viết ngay, quả nhiên là một bậc tài-tử vậy,

Nàng *Hồng-ngọc* nói :

— Văn tài của người nầy thì không cần phải nói, nhưng còn tướng mạo, chẳng biết có xứng đáng với văn hay không ?

Bạch lão-gia nói :

Có một điều thật lạ ! Văn như thế mà người thì hèn xa !

Nàng *Hồng-ngọc* nghe nói, liền cười đáp mà rằng. *Bạch* lão-gia liền bảo rằng :

— Con đã không thuận, ta cũng không thể ép nài, nhưng chỉ sợ một người tài-tử như kia, ngày nay nhân mất lỗ qua, về sau khó tìm đâu cho được.

Nàng *Hồng-ngọc*, cũng vẫn nín lặng không nói. *Bạch* lão-gia lại nghĩ-nghĩ một chút, rồi nói :

— Con đã nghĩ-ngợ không quyết thì ta sẽ có kế : Chi bằng ngày nay ta đón chàng đến ngồi dạy học. Cốt nói là để dạy *Oanh lang*, nhưng đó rồi dần dần thì sẽ biết được điều-xảo.

Nàng *Hồng-ngọc* nói :

— Nếu vậy thì hay lắm !

Bạch lão-gia thấy nàng *Hồng ngọc* vui lòng, mới gọi *Đồng vinh* vào, bảo sửa soạn một bức quan-thư 1) và một mâm sinh-lễ đưa sang mời *Trương-qui như* đến dạy công-tử (tỏ *Oanh-lang*) học. *Đồng-vinh* vâng mệnh đi ngay.

Lại nói chuyện *Trương-qui như* thấy *Bạch* lão-gia gửi ở nông rượu, lại có ý ân cần ân-yếm rất lấy làm mừng rỡ. Khi về tới nhà, trời đã sẩm tối, vẫn thấy *Tô-hữu-bạch* và *Vương-văn-khanh* đang cùng ngồi nói chuyện với nhau để đợi mình.

Trương-qui như đương đi vào đầu ý, chạy vào trong nhà chắp tay vái chào mà rằng :

— Hôm nay đi bậu một chút, xin hai đại huynh thứ lỗi.

Tô-hữu-bạch và *Vương-văn-khanh* đồng thanh mà đáp rằng :

— Được ! Không hề chi !

Hai người lại cùng nói rằng :

— Thế nào, quan thị lang họ *Bạch* hôm nay tiếp kiến đại-huynh tất đã cùng đại-huynh đính mối hôn nhân rồi đó chứ !

Trương-qui như đương đi vui cười, thuật chuyện *Bạch* lão-gia nấp đặt những gì nào, ân cần mời ở uống rượu mừng thế nào, cai trừ có một việc điểm-bạch hai thơ không nói, còn thì kể lể hết mọi điều.

Trương-qui như lại nói :

— Việc hôn-nhân đến chưa từng đính mối lỗ rằng, nhưng xem người đã có ý ân cần ân-yếm vậy,

Vương-văn-khanh mỉa cười mà hỏi rằng :

— Cứ như thế thì hôn nhân mười phần đã tìm được đến mười mấy phần rồi !

Tô-hữu-bạch vẫn có ý không tin, nghĩ thầm : Coi một bài thơ như thế mà đã lấy làm vừa ý thì vị tiểu-thư kia cũng chưa đáng gọi là giai-nhân. Nhưng không biết có sao lại được một bài nguyên xướng hay như thế ? có sao lại kén cá chọn canh mãi cho đến bây giờ ?

Tô-hữu-bạch thấy *Trương-qui như* đã ý lạ chẳng, không thể chịu được, phải đứng dậy cáo từ lui ra. *Trương-qui như* cũng cầm không giữ lại, đứng dậy tiễn *Tô-hữu-bạch* ra cửa, rồi trở vào nói chuyện với *Vương-văn-khanh*.

Trương qui như cả cười mà bảo *Vương-văn khanh* rằng :

— Hôm nay suýt nữa thì lại bị.

Nói xong, liền thuật chuyện cho *Vương-văn-khanh* biết rằng *Bạch* thị-lang định-bạch hai thơ không nói, còn thì kể lể hết mọi điều.

Vương-văn-khanh lại tán-tỉnh mà rằng :

— Đại-huynh thật là một người có phúc tướng, duyên trời đưa lại, cho nên mới được may-mắn như thế !

Lại may sao mà tiểu-đệ đã sắp sẵn thêm một bài thơ.

Trương-qui như nói :

— Hôm nay thật là may mắn quá ! thì sợ tiểu-đệ chưa được vừa lòng, ta sao còn gọi đến đề tức nữa thì thật ngay-dại !

Vương văn-khanh nói :

— Hôm nay đã được một lần rồi hai lần sau là có thể liệu lời xin cố được !

Trương-qui như nói :

— Từ cuối canh-ngày qua cũng một lúc mà thôi, về sau tất cũng phải lâu, bấy giờ biết làm thế nào.

Vương-văn-khanh nói :

— Khó-cần điều ấy ! Bây giờ ta cứ giả cách ân-cần với chàng họ *Bạch* rồi gửi cách ân-cần, quan-hệ, cốt cho được nào ở Kinh, hãy gọi vào làm, là cũng thành ra có một cụ bang-tự rất đỡ đần bây nhỉ !

Trương-qui như ngẫm nghĩ, mừng-rỡ mà rằng :

— Cam-cái kế ấy rất có lý phải ! Ân là sáng mai tiểu-đệ mọi chàng sang ở ngay đây.

Sáng hôm sau, *Trương-qui như* cứ tờ *Tô hữu-bạch* mấy hôm-sự bỏ tàng ra cả đi, cùng với vợ-cùng rửa mặt, rồi thân-hành sang chân mời,

(Còn nữa).

XE KIỂU EVANS CYCLEMOTOR ĐI MẠNH CÔNG HƠN CÁC XE KIỂU KHÁC

Cuộc thi chạy bằng một lít dầu xăng ở Choisy-le-Roy. Được đúng đầu. Chiếm khôi thế giới-về việc chạy được 81 km 224 mà mất có một lít dầu xăng.

Đại-biểu bán xe này về hạt Đông-pháp : Giovannelli, 45 phố Marechal Joffre, Hà-nội.

3082

SỞ BINH-LƯƠNG COI CÁC ĐẠO BINH THUỘC-ĐỊA

Phòng Phó binh-lương thứ ba

Hanoi

Yết-thị gọi đấu giá

Đến ngày 8 Octobre 1923, trước hồi 10 giờ sáng, quan Phó Binh-lương coi phòng Phó Binh-lương thứ ba Hanoi, sẽ nhận giấy đấu-giá lấy các thứ cải dun hạng tốt, cần dùng về việc quân-nhu trong năm 1924. (86 cái định dùng là 250 lần).

Tiền ký-quĩ tạm là. 80$00

Muốn xem sổ điều-lệ về việc thầu này thì nên đến phòng Phó Binh-lương thứ ba Hanoi.

Hanoi, ngày 20 Septembre 1923

Quan Phó Binh-lương coi phòng Phó binh-lương thứ ba

2056 Ký tên : LIPPMANN

Hàng tốt giá rẻ

Hàng-đào hiệu LƯƠNG-THÔNG-HING.

Hai mươi năm lẻ, tiếng lừng gần xa.

Đồ vàng, đồ bạc, đồ ngà,
Kim cương bảo thạch cùng là chân-châu,
Của sang vật lạ thiếu đâu,
Kiểu làm lại sẵn thợ Tàu thợ Nam.

Hồng-kông thêm thợ Tàu sang,
Thợ làm cẩn thận giá hàng phải chăng,

LƯƠNG-THÔNG-HING.
Bijoutier,
41, Rue de la Soie, 41
HANOI

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

KIM-CƯƠNG XIÊM

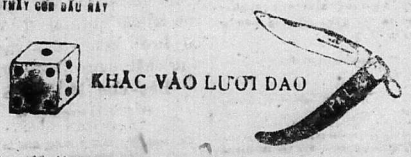
Bản-hiệu mới về một ít KIM CƯƠNG XIÊM để làm mặt-nhẫn và hoa-tai, thật-sáng và nhanh lắm chẳng kém gì kim-cương tây. Quí-khách nên đến chọn mau kẻo hết mất cơ-hội, vì thứ này cũng hiếm, không thường có, đem đi làm quà mấy đám cưới thì rất quí, thật là sang-trọng.

Kỳ tàu này mới sang

Laine completes et pardessus, imperméable cùng các thứ hàng to lụa Tây-Nam rất mới. Giá bán phải chăng.

Xin hỏi : **Hiệu NAM THỊNH**
Soieries — 6 Rue des Cantonnais — Hanoi

CÓ THỢ CẦN DÙNG NGAY

KHẮC VÀO LƯỠI DAO

thì mới là hạng tốt, mà dùng nó thì thợ là hăn

PACHOD Frères & Cie LYON

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU
(hiệu đầu nai)

Phần nhiều người chết vì bệnh thương-hàn và bệnh ho-lao, thực hai bệnh ấy đáng sợ, đáng sợ, vì làm cho bao mồn nội giống của chúng ta : ấy là bệnh bao mòn vậy. Bệnh ấy người ta thường không đề phòng mấy, khi mới phải cũng không lấy gì làm nặng, rồi dần dần nó làm cho yếu các phủ-tạng về làm cho giảm bớt cả chân huyết đi nữa. Nếu khi có bệnh thật khí nào xảy ra thì người khốn còn có thể chống lại được, chứ người đã bị bệnh bao mòn này thì các là mắc phải.

Vậy thì nên dùng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai). Dùng thuốc này thì da mặt xanh, nên hợp lại hồng mạnh, công việc lại, muốn ăn ăn như thường, ăn uống dễ tiêu, khỏe mạnh lạ lùng.

Chỉ dùng có 1 lọ *Dragées Rabuteau*, thì sẽ ăng còn sợ sự bệnh tao mòn nữa.

Ở các hàng bào chế lớn đều có bán.

2055

LAXO SODYL

Một thứ hạt gạp chất mới của loài quả thì xát bọt lên.

Là thứ thuốc nhuận tràng rất tốt.

Thứ thuốc tẩy rất dễ dùng.

Trừ bệnh táo cùng các chứng vì bệnh táo sinh ra một cách rất chóng, như nhức đầu, đau gan, đau vị, đau ruột, bệnh trĩ, đau đầu ruột, bệnh trệ, nhọt lở, vân vân.

Thứ thuốc này hiệu nhất, rẻ nhất.

Giá tiền : 1$25 một lọ 10 hay 15 liều

Về phần Đông-pháp có gởi bán tại :

Hiệu Bào chế E. CHASSAGNE

49, phố Paul-Bert, Hanoi

育嬰丸桂張

MỜI CÁC ÔNG MẮC PHẢI BỆNH TRĨ ! XIN MỜI CÁC ÔNG QUA BỘ, TÔI CHỮA BỆNH NÀY

BỆNH TRĨ (tức là bệnh lòi dĩ) thực nhiều người mắc phải, chẳng những là đau đớn, như cần đến hai điều-điện xong rồi thì ra-ngoài đâu đấy, tuy là cắt tiện nhẹ ngay là lắm, kể không chữa ngay cho khỏi, để lâu thì càng ngày càng thêm nặng gì sau cho cam.

Khi xưa nhiều bệnh này đều không đeo cắt cho nên người có bệnh lấy làm xấu hổ, nếu nên tôi đang làm nghiên-cứu một cách thuốc chữa-trị chữa bệnh này không đau, không xấu, chỉ trong mấy hôm thuốc chẳng hết mọi tự-kỳ rụng rời, mà trong khi đang chữa có thể làm lụng như thường không mất thì-giờ. Vậy Ngài nào mắc phải bệnh này xin mời đến :

M. TCHUONG-QUAY-LAM
Y Tiên Xuân Dược — HANOI

Sáng tiếp khách từ 6 giờ rưỡi cho đến 2 giờ chiều, từ chiều từ 3 giờ rưỡi đến 5 giờ.
Các tỉnh xa đến xin bảo tiếp.
Thư tới xin trả lời ngay.

2060

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-đào : TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng quí-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ rượu bổ-đào của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc rất rẻ tiền và rất quí để trị các chứng bệnh như : kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, còm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình, lại rất là bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn ! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bán **2$25** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

MỚI SANG

Chục xe cao-xu — Vòng bánh — Nan-hoa — Vải lợp mui đủ các mùi

SOCIÉTÉ FRANÇAISE DE TRANSPORTS
Pousse-Pousse Saigonnais
7, Boulevard Bobillot, Hanoi

2077

CỬA HÀNG MẪN-KHÁNH

Kính trình các Ngài,

Tôi mới mở một cửa hàng thợ mạng và khâu giầy tại đây, hiệu là MẪN-KHÁNH. Vậy có vài hàng bộc-bạch cùng các ngài trong cõng thương giới giúp tôi trong lúc sơ đầu bỡ ngỡ, ngõ hầu cạnh tranh với người ngoại trong chốn thương trường, cho về vang cánh hồng chốn Lạc ở nước người ; hoặc may quần áo tây, ta ; hoặc gửi hàng nói-hoa cho ăn hoa-hồng ; hoặc muốn cần đến thứ hàng gì mà hỏi-han sự gì ở đây, xin viết thơ tôi biết. Tôi xin hết lòng hoan nghênh và cảm ta

MẪN-KHÁNH, *Tailleur et Cordonnier*
Fort-Bayard, Kouang-Tchéou-Wan, Chine

VỎ KÉN

Đồng-hồ đeo tay hạ giá

Mỗi cái **1$00**

Tặng các quý-khách, những đồng-hồ đeo tay của bản-hiệu vì giá bạc cao ở quan nên chúng tôi xin hạ giá mất cái 1$00 để chiếm giá không bán thiệt cho bốn cái kính giọng vàng có hộp xin xem như sau này :

Đồng hồ đeo tay chữa vỏ mấy giờ		giá trước	giá nay
— kí	có kim lỵ	— 6$00	5$00
— kí	kim thép vỏ kèm vàng	— 4$50	3$50
— kí	vuông thực xinh	— 5$50	4$50

Nếu quý-khách chiếu cố cho 5 cái mà không hết giá, chiếu giá trước thời xin kính tặng 1 cái khăn tay vàng rất mới và 1 cái hộp kính aluminium rất có tiếng nước nhà. Xin chiếu cố cho.

TONG-YUNE-TAI
48, Phố hàng Ngang, HANOI

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN-CRUET
Là một vị tinh hảo không có pha chế nhiều mấn
Mỗi hoàn 0,50 c^g (nông từ 2 đến 3 hoàn trong 24 giờ)
TRỪ CẢ BỆNH ĐAU LẮT-LÉO VÀ GẮN-CỐT
THUỐC PRUET — Trừ tại : 6, Rue de Pont-de-Bois, PARIS — Ở PHÁP-QUỐC LẠM
Cũng có bán tại Hanoi, Haiphong, Nam-Định, Vinh, và các hiệu bào chế khác.

LÒ RƯỢU HOMMEL

Vô-danh công-ty, vốn có 1.600.000 quan tiền tây
Tổng-cục số 110, Phố hàng Trống Hanoi

Rượu bia thượng hạng theo cách vệ-sinh

Cả thùng ngâm nước đá sẵn
Đóng chai lớn
Đóng chai nhỏ

ĐẠI-BIỂU :
Ở tỉnh Haiphong là ông Denis Frères
Ở tỉnh Yunnan là ông Hock-Guine-Seng

RƯỢU BIA HOMMEL

Hạng rất ngon và giá hạ hơn cả
Ai muốn đặt hàng thì cứ gửi thư đến Lò rượu Hommel, Vô-danh công-ty ở Hanoi, phố hàng Trống, số 110.

2065

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Hiệu Cô-da cũ ở phố Tràng-tiền, Hanoi

TÉLÉPHONE N° 189

NGÀY THỨ HAI 1er OCTOBRE CHO ĐẾN HÔM 10

Bản chiệu-khách những đồ dùng để rửa mặt, nước hoa, giấy hút, các đồ hàng da, các thứ đồ dùng cho đàn ông, xoong chảo bát đĩa

Gian bán đồ ăn và gian bán rượu

BÁN CÁC ĐỒ MỚI SANG KỲ TÀU VỪA RỒI

Xin xem giấy khai giá hàng cùng chỗ bày hàng

ADR. TÉL. MAGASRÉUNIS

CHANSON & Cie

58, RUE PAUL BERT, HANOI

Bản-hiệu có bán các thứ máy hát mới về rất rẻ, rất tốt và rất đẹp, và lại có cho thuê cả máy hát và các thứ đĩa, tiếng Bắc, tiếng Huế, tiếng Saigon, tiếng Tàu, tiếng Tây.

Bản-hiệu có bán cả các thứ điếu rất đẹp, rất tốt và hợp cách vệ-sinh.

Bản hiệu mới có thứ mở « ÉMAILLINE » để lau đĩa hát rất tốt mỗi ống là 0$40.

Nay kính cáo.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)